

perspectief
op de Zuiderklip

Samenwerking

Deltanatuur, een Zuiderklippartner

Eén van de partners in het project Zuiderklip is Deltanatuur. Wouter den Hengst is projectadviseur Biesbosch. Hij licht de rol van Deltanatuur toe.

"Deltanatuur is een samenwerkingsverband van verschillende overheden. Samen willen we in de monding van Rijn en Maas 3000 hectare nieuwe natte natuur realiseren. Natte natuur die Ruimte geeft aan de Rivier en waar meestal ook recreatie mogelijk is. Als er projecten zijn die hieraan voldoen, voeren we die zelfstandig uit of haken we aan bij een bestaand initiatief. Bij dit laatste ontstaat een samenwerkingsverband waarin Deltanatuur meehelpt om plannen daadwerkelijk te kunnen realiseren.

De Zuiderklip is zo'n samenwerkingsverband. Primair is het project gestart met als doel om de Ecologische HoofdStructuur te verstevigen. Omdat binnen de Zuiderklip dit goed samengaat met het realiseren van natte natuur en rivierstandsverlaging, zijn Deltanatuur en Rijkswaterstaat als partner toegetreden. Door de betrokkenheid van Deltanatuur en Rijkswaterstaat is er ook meer geld beschikbaar. Op deze manier kunnen we realiseren wat met reguliere middelen niet haalbaar is. En in de Zuiderklip kunnen we – midden in de Biesbosch – nieuwe natte natuur realiseren met recreatiemogelijkheden en ruimte voor de rivier. De toch al indrukwekkende natuur van de Biesbosch wordt daarmee nog robuuster."

Meer informatie over Deltanatuur op www.deltanatuur.nl

Meer informatie over de Zuiderklip?

Contact

Op www.dezuiderklip.nl blijft u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen van de uitvoering door aannemer G. van der Ven BV. U kunt er terecht met vragen, opmerkingen en klachten en u kunt er eerdere nieuwsbrieven lezen. Ook kunt u de bezoekerscentra van Staatsbosbeheer in Drimmelen en Werkendam bezoeken.

Wilt u *Perspectief op de Zuiderklip* ontvangen of meer informatie:
Lizette Koekkoek, Dienst Landelijk Gebied regio Zuid
Postbus 1180, 5004 BD Tilburg
Telefoon: 013 - 595 06 70, e-mail: e.h.koekkoek@minlnv.nl

dienst landelijk gebied
voor ontwikkeling en beheer

Provincie Noord-Brabant

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Colofon

Tekst
Zuid-West 3 Communicatie

Vormgeving
Chris Cras Reclame

Fotografie
Dienst Landelijk Gebied
Peter de Kock
Aerophoto-Schiphol b.v. (luchtfoto)
Chris Cras Reclame (kuifeendjes)

NIEUWSBRIEF

Nr. 4 - februari 2007

Dit is de vierde uitgave van 'perspectief', de nieuwsbrief van het project Zuiderklip. *Perspectief* houdt u op de hoogte van de voortgang, brengt nieuws en informeert over ontwikkelingen aan het 'front'.

De Zuiderklip

Ruimte voor water, natuur, cultuur en mens

Welkom in de Zuiderklip

We willen u graag op de hoogte houden over de ontwikkelingen in de Zuiderklip.

We doen dat regelmatig via deze Perspectief op de Zuiderklip en via de website www.dezuiderklip.nl

Maar waar kunt u beter het Zuiderklipgevoel krijgen als in de Zuiderklip zelf? We willen dan ook in het voorjaar een **publieksdag** organiseren zodat u zelf kunt zien wat er al gedaan is en wat nog komen gaat. Winter 2007/2008 volgt de feestelijke **opening** van de dijken. Voorjaar 2008 of voorjaar 2009 (als polder Moordplaat ook kan worden ingericht) wordt het **gebied opgeleverd**.

Winterwerk

In de winter van 2006-2007 wordt er voornamelijk grondwerk uitgevoerd. Daarnaast wordt er gewerkt aan de afwerking en inrichting van o.a. nieuwe wandelpaden, informatiepanelen en zitgelegenheden.

Inmiddels is begonnen met het graven van de geulen in polder Turfzakken. De vrijkomende grond wordt verwerkt in nieuwe dijken en grondterpen die bij hoogwater dienen als vluchtplaatsen voor de aanwezige dieren. In totaal wordt in deze polder zo'n 300.000 m³ grond verzet. Omdat het gebied alleen over het water bereikbaar is, zijn alle machines overgevoerd.

In volle gang

We zijn aan de slag!

400 hectare nieuwe natuur! Dat wordt het eindresultaat van het project de Zuiderklip. Dit project wordt in opdracht van Dienst Landelijk Gebied uitgevoerd door Aannemingsbedrijf G. van der Ven BV uit Brakel en Ingenieursbureau BCC uit Leerdam. In deze nieuwsbrief maakt u kennis met de uitvoerders, de natuurlijke bewoners en met Deltanatuur, één van de partners in het project Zuiderklip.

Mooie Biesboschnatuur in 4 fasen

Fasering

De Zuiderklip wordt niet in één keer omgevormd tot Biesboschnatuur.

Omdat polder Moordplaat nog in gebruik is als landbouwpolder, is besloten tot de volgende gefaseerde aanpak:

1. de polders Turfzakken en Kwestieus;
2. de polders De Plomp en Lepelaar;
3. de dijken;
4. eventueel de polder Moordplaat.

Fase 1 is op dit moment in uitvoering. Aan het gereedmaken van het ontwerp van fase 2 wordt hard gewerkt. Als de gronden in polder Moordplaat verworven kunnen worden voordat fase 3, de dijken, start, wordt eerst de polder Moordplaat aangepakt en als laatste de dijken.

Naar verwachting is het project eind 2008 klaar.

Design & constructcontract

Bedenken en maken

In de Zuiderklip zijn de werkzaamheden nu echt gestart. Natuurlijk is er al veel papierwerk verzet, maar september vorig jaar kon mevrouw Moons, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant, het werk in het veld officieel starten.

De werkzaamheden worden uitgevoerd op basis van een zogenaamd *design & constructcontract*. Dit betekent dat de opdrachtgever aangeeft hoe het gebied er precies uit moet gaan zien en dat de aannemer een plan maakt voor de inrichting en dat plan ook uitvoert. Vergelijk het maar met een verbouwing thuis: u verzint hoe de aanbouw er uit moet zien, uw aannemer maakt de bijbehorende tekeningen en bouwt de aanbouw.

De hoofdaannemer in de Zuiderklip is Aannemingsbedrijf G. van der Ven uit Brakel. Zij werken samen met ingenieursbureau BCC uit Leerdam. Ingenieursbureau BCC maakt het ontwerp (design) voor de Zuiderklip. Aannemingsbedrijf G. van der Ven voert dat ontwerp uit (construct).

Dit alles gebeurt in nauw overleg met opdrachtgever Dienst Landelijk Gebied en begeleiders vanuit Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer.

Meer informatie over deze bedrijven: www.vanderven.nl en www.ingbcc.nl

Gedenkwaardige dag

Terugblik op de starthandeling

Op 13 september van het vorige jaar verrichtte Annemarie Moons, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant, de starthandeling van de werkzaamheden in de Zuiderklip. Het werd een gedenkwaardige dag. Natuurlijk omdat er – volgens sommigen 'eindelijk' – een start werd gemaakt met de uitvoering.

Via een waterwerk van houten geulen en met een emmer liet gedeputeerde Moons symbolisch het eerste water in de polder. Voor de deelnemers aan de starthandeling is 13 september ook gedenkwaardig vanwege de muggen! Het gezelschap werd letterlijk en figuurlijk lek geprikt. Elk onbedekt stukje lichaam viel ten prooi aan de muggen. De gedeputeerde gebruikte haar speechpapier zelfs als muggenmepper. Toch smeedde dit ongemak ook een band. En de Zuiderklip? Die zal niet gauw worden vergeten...

Succesvolle actie

Verhuizing voor ruim 1500 Modderkruipers

Voordat de aannemer aan de slag kon met het graven van de geulen door de Zuiderklip, zijn eerst 'de natuurlijke bewoners' van het gebied weggevoerd. De aandacht ging daarbij speciaal uit naar de Grote Modderkruiper omdat dat een beschermde vis is volgens de Europese Habitatrichtlijn.

De sloten in het gebied zijn afgedamd en in die afgedamde stukken sloot is het water weggepompt tot er ongeveer 20 centimeter water stond. Met steeknetten zijn de vissen gevangen en uitgezet in sloten waar niet zal worden gegraven. In de netten zijn paling, blank- en rietvoorn, baars, zeelt, vetje en stekelbaarzen gekomen, en ook groene kikkers, staafwantsen en larven van allerlei soorten libellen zijn gevangen. Maar... geen Grote Modderkruipers.

Nico de Bruijn, adviseur ecologie van ingenieursbureau BCC uit Leerdam legt uit: "Zoals je van modderkruipers mag verwachten, hebben die vissen zich in de modder verschanst. We hebben daarom met een kraan een hap modder uit de sloot gepakt en uitgespreid op de kant. Met de hand konden we toen de modderkruipers vangen." En met succes! Er werden 1547 Grote Modderkruipers, 15 Kleine Modderkruipers en een Kamsalamander(!) gevangen en verhuist.